

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні Вченої ради
філософського факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка

Голова Вченої ради

Рижак Л.В.
протокол № 255/7 від 31.08.2021

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП2.1.3.3.03.ПСИХОКОРЕКЦІЯ ДИТЯЧОЇ АГРЕСИВНОСТІ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки) **05 – Соціальні та політичні науки**

(шифр і назва напряму підготовки)

для спеціальності (тей) **053 – психологія**

(шифр і назва спеціальності (тей))

спеціалізації педагогічна психологія

(назва спеціалізації)

інституту, факультету, відділення філософський факультет

(назва інституту, факультету, відділення)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Львів – 2021

Психологія реклами. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки) 05 – Соціальні та політичні науки, спеціальністю 053 Психологія, Львів, 2021. – 30 с.

Розробник: Гупаловська Вікторія Анатоліївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології
Протокол № 1 від. “ 31” серпня 2021 р.

Завідувач кафедрою (циклової, предметної комісії) _____

(Грабовська С.Л.)
(прізвище та ініціали)

“ 31” серпня _____ 2021_р

© Гупаловська В. А., 2021.
© Львівський національний
університет імені Івана Франка,
2021.

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Психокорекція дитячої агресивності”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, – 2	Галузь знань 0301 соціально-політичні науки <hr/> (шифр, назва)	Дисципліна вільного вибору студента	
Модулів – 2	Напрямок психологія <hr/> (шифр, назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування) психологія	3-й	
Курсова робота		Семестр	
Загальна кількість годин - 72		5-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	18 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		36 год.	
		ІНДЗ:	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання -

для заочної форми навчання – 1:2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати знання про цілі, функції та види агресії, основні теорії агресії, основні причини виникнення агресії; механізми становлення агресивної поведінки людини; особливості прояву агресії у різні вікові періоди, методи психологічної діагностики агресивності дітей, індивідуальні та групові методи психокорекції дитячої агресивності.

Завдання: розглянути та проаналізувати теорії агресії, психологічні причини та прояви дитячої агресивності, оволодіти основними методиками та методиками психокорекції дитячої агресивності.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:** основні причини виникнення агресії; механізми становлення агресивної поведінки; особливості прояву агресії у різні вікові періоди; **уміти:** діагностувати агресивність; відрізнити агресивну поведінку від агресивних станів; володіти психологічними методами корекції агресивної поведінки.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Психокорекція дитячої агресивності» пов'язана із предметами «Анатомія й еволюція ЦНС» (тема «Будова середнього мозку. Гіпоталамус»), «Фізіологія ЦНС» (тема «Роль центрів гіпоталамусу у забезпеченні життєвих функцій. Центри агресії і задоволення, голоду і спраги»), «Психофізіологія» (тема «Психофізіологія емоцій та мотивації»), «Психокорекція» (теми «Засади психологічної корекції» та «Психокорекційна робота з дітьми»), «Клінічна психологія» (тема «Робота клінічного психолога з дітьми»), «Психологія агресії» (теми «Теорії агресії», «Причини агресивної поведінки. Становлення агресивної поведінки»).

3. Програма навчальної дисципліни

Тема лекційного заняття	Тема семінарського заняття	Лекцій	Семінарських занять	Самостійна робота студентів
1. Агресія та агресивність. Визначення агресії та агресивності, види агресії	1. Агресія та агресивність. Визначення агресії та агресивності, види агресії	2	2	4
2. Теорії агресії. Причини агресивної поведінки	2. Теорії агресії. Причини агресивної поведінки	2	2	4
3. Становлення агресивної поведінки	3. Становлення агресивної поведінки	2	2	4
4. Вікові особливості агресивної поведінки. Особливості корекційної роботи з дітьми.	4. Вікові особливості агресивної поведінки. Особливості корекційної роботи з дітьми.	2	2	4
5. Психокорекція агресивної поведінки.	5. Психокорекція агресивної поведінки.	2	2	4

Основні принципи та методи психокорекції	Основні принципи та методи психокорекції			
6.Психологічна діагностика дитячої агресивності.	6. Психологічна діагностика дитячої агресивності.	2	2	4
7.Методи та форми психокорекційної роботи з агресивними дітьми	7. Методи та форми психокорекційної роботи з агресивними дітьми	2	2	4
8.Індивідуальна психокорекційна робота із агресивними дітьми. Робота із вчителями та батьками	8. Індивідуальна психокорекційна робота із агресивними дітьми. Робота із вчителями та батьками	2	2	4
9.Групова психокорекційна робота із агресивними дітьми	9. Групова психокорекційна робота із агресивними дітьми.	2	2	4
Разом:		18	18	36

**Тематичний план модульного контролю
з дисципліни „Психокорекція дитячої агресивності”**

№ П/П МК	Семестр	Тиждень	Тема
1	I	9	1-5
2	I	18	6-9

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	ла	ін	с		л	п	ла	ін	с
	б	д	р		б	д	р		б	д	р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теорії агресії, її види. Становлення агресивної поведінки												
Тема 1. Агресія та агресивність. Визначення агресії та агресивності, види агресії		2	2			4						
Тема 2. Теорії агресії. Причини агресивної поведінки		2	2			4						
Тема 3. Становлення		2	2			4						

агресивної поведінки													
Тема 4. Вікові особливості агресивної поведінки. Особливості корекційної роботи з дітьми.		2	2			4							
Тема 5. Психокорекція агресивної поведінки. Основні принципи та методи психокорекції		2	2			4							
Разом – за модуль 1		10	10			20							
Змістовий модуль 2. Психологічна діагностика та корекція дитячої агресивності													
Тема 6. Психологічна діагностика дитячої агресивності.		2	2			4							
Тема 7. Методи та форми психокорекційної роботи з агресивними дітьми		2	2			4							
Тема 8. Індивідуальна психокорекційна робота із агресивними дітьми. Робота із вчителями та батьками		2	2			4							
Тема 9. Групова психокорекційна робота із агресивними дітьми		2	2			4							
Усього годин		8	8			16							

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Агресія та агресивність. Визначення агресії та агресивності, види агресії	2
2.	Теорії агресії. Причини агресивної поведінки	2
3.	Становлення агресивної поведінки	2
4.	Вікові особливості агресивної поведінки. Особливості корекційної роботи з дітьми.	2
5.	Психокорекція агресивної поведінки. Основні принципи та методи психокорекції	2
6.	Психологічна діагностика дитячої агресивності.	2

7.	Методи та форми психокорекційної роботи з агресивними дітьми	2
8.	Індивідуальна психокорекційна робота із агресивними дітьми. Робота із вчителями та батьками	2
9.	Групова психокорекційна робота із агресивними дітьми.	2
	Разом	18

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Агресія та агресивність. Визначення агресії та агресивності, види агресії	4
2.	Теорії агресії. Причини агресивної поведінки	4
3.	Становлення агресивної поведінки	4
4.	Вікові особливості агресивної поведінки. Особливості корекційної роботи з дітьми.	4
5.	Основні принципи та методи психокорекції. Психокорекція агресивної поведінки	4
6.	Психологічна діагностика дитячої агресивності	4
7.	Методи та форми психокорекційної роботи з агресивними дітьми	4
8.	Індивідуальна психокорекційна робота із агресивними дітьми. Робота із вчителями та батьками	4
9.	Групова психокорекційна робота із агресивними дітьми.	4
10.	Агресія та агресивність. Визначення агресії та агресивності, види агресії	4
	Разом	36

7. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою:

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується заліком, становить: за поточну успішність – 100 балів, на заліку – 20 балів.
- Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни „Психокорекція дитячої агресивності” оцінюється за десятибальною шкалою. Студент повинен отримати мінімум три оцінки. Якщо оцінок більше, враховуються найвищі. Якщо оцінок менше, сума буде меншою. Таким чином заохочуємо студента до активності і підвищення успішності. За два модулі студенти також можуть набрати по 10 балів. У кінці семестру усі одержані оцінки додаються: три оцінки за відповіді на семінарах і дві – за модулі – і множаться на коефіцієнт 2. Таким чином, за семестр студент набирає до 100 балів. Якщо за семестр набрано більше 50 балів, залік ставимо «автоматично». Якщо балів набрано менше. Студент приходить на залік, де може отримати не більше 20 балів.
- Бали за аудиторну роботу не відпрацьовуються у разі пропусків без поважної причини. Якщо студент жодного разу не відповідав на

семінарських заняттях, матиме відповідний поточний контроль – 0 балів.

- Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:
  - виступ з основного питання
  - усна наукова доповідь
  - доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ
  - участь у дискусіях
  - аналіз джерельної і монографічної літератури
  - письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи)
  - реферат, есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог)

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік	
A	90 – 100	5	<i>Відмінно</i>	Зараховано
B	81-89	4	<i>Дуже добре</i>	
C	71-80		<i>Добре</i>	
D	61-70	3	<i>Задовільно</i>	
E	51-60		<i>Достатньо</i>	
FX	25-50	2	<i>Незадовільно</i>	Не зараховано
F	0-24		<i>Незадовільно без права повторної передачі</i>	

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або контрольних робіт. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, - по 10 балів.

Критерії оцінювання:

Оцінка “відмінно” (9-10 балів) виставляється

- у разі засвоєння матеріалу за програмою у повному обсязі,
- при логічному, послідовному його відтворенні під час відповіді,
- при володінні необхідною термінологією і поняттєвим апаратом,
- при відсутності незначних помилок у відповіді,
- при здатності аналізувати, порівнювати, узагальнювати,

- при усвідомленні взаємозв'язків і співвідношень між явищами, поняттями,
- при відсутності невідпрацьованих занять, незадовільних оцінок,
- при наявності виконаних індивідуальних письмових завдань.

Оцінка “добре” (7-8 балів) виставляється

- у разі засвоєння матеріалу за програмою у повному обсязі,
- при логічному, послідовному його відтворенні під час відповіді,
- при володінні необхідною термінологією і поняттєвим апаратом,
- при відсутності невідпрацьованих занять, незадовільних оцінок,
- при наявності виконаних індивідуальних письмових завдань.
- при і наявності однієї грубої або кількох незначних помилок у відповіді,

або

- при неповній здатності аналізувати, порівнювати, узагальнювати,

або

- при неповному усвідомленні взаємозв'язків і співвідношень між явищами, поняттями,

Оцінка “задовільно” (4-6 балів) виставляється

- у разі засвоєння матеріалу за програмою у неповному обсязі,
- при непослідовному його відтворенні під час відповіді,
- при наявності не менше двох грубих помилок

або

- при незасвоєнні необхідної термінології й поняттєвого апарату,
- при нездатності аналізувати, порівнювати, узагальнювати,
- при відсутності усвідомлення взаємозв'язків і співвідношень між явищами, поняттями,
- при відсутності невідпрацьованих занять, незадовільних оцінок,
- при наявності виконаних індивідуальних усних або письмових завдань.

Оцінка “незадовільно”(0-3 бали) виставляється

- у разі часткового засвоєння матеріалу за програмою,
- при відсутності цілісної відповіді,
- при наявності не менше трьох грубих помилок
- при відсутності володіння необхідною термінологією і поняттєвим апаратом,
- при відсутності здатності аналізувати, порівнювати, узагальнювати.

8. Методичне забезпечення

Рекомендована література

Базова

1. Берковиц Л. Агрессия: причины, последствия и контроль. – СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2002.
3. Берон Р., Ричардсон Д. Агрессия. – СПб.: Питер, 1999.
4. Крейхи Б. Социальная психология агрессии. – СПб.: Питер, 2003.
5. Крайг Г. Психология развития. – СПб.: Питер, 2000.
6. Кэдьусон Х., Шеффер Ч. Практикум по игровой психотерапии. – СПб.: Питер, 2000.

7. *Майерс Д.* Социальная психология. – СПб.: Питер, 1998.

Допоміжна

1. *Ананьев Б. Г.* О человеке, как объекте и субъекте воспитания. Избранные психологические труды в 2-х томах. - Москва, 1980.
2. *Андрюченко В. К., Гербеев Ю.В., Невский И.А.* Система перевоспитания подростков в условиях специальной школы. – Москва, 1990.
3. *Горшкова Е.А.* Педагогическая диагностика учащихся старших классов при организации реабилитационной работы // Проблемы личности, профилактика отклонений в её развитии. – Москва, Архангельск, 1993.
4. *Горьковская И.А.* Медико-психологическое исследование формирования характера делинквентных подростков. Автореферат диссертации кандидата психологических наук. – Санкт-Петербург, 1992.
5. *Иванова Л.Ю.* Агрессивность, жестокость и отношения старшеклассников к их проявлениям // Проблемы личности, профилактика отклонений в её развитии. – Москва, Архангельск, 1993.
6. *Исаев Д.Д., Журавлёв И.И., Дементьев В.В.* Типологические модели поведения подростков с различными формами аддиктивного поведения. – Санкт-Петербург, 1997.
7. *Кулагин Л.Г.* О подростках, которым трудно // Советская педагогика. – 1991. – № 6. – С. 141-142.
8. *Личко А.Е., Попов Ю.В.* Делинквентное поведение, алкоголизм и токсикомании у подростков. – Москва, 1988.
9. *Медведева И., Шишова Т.* Разноцветные белые вороны. М., 1996.
10. *Першанина Е.* Проблема профилактики педагогической запущенности подростков // Советская педагогика. – 1984. – № 5. – С.141.
11. *Саенко Е. В.* Профессиональная деятельность психолога при профилактике девиантного поведения. Автореферат диссертации кандидата психологических наук. – Тверь, 1995.
12. *Семенюк Л.М.* Психологические особенности агрессивного поведения подростков и условия его коррекции. – Москва, 1996.
13. *Степанов В.Г.* Психология трудного школьника. – Москва, 1998.
14. *Сурков А.* Семейные войны // Стрела, №14 (143). – Санкт-Петербург. – 1999. – апрель. – стр.6.
15. *Тархова Л.* Как уберечь ребёнка от тюрьмы и панели. – Москва, 1997.
16. *Фельдштейн Д.И.* Психолого-педагогические проблемы соотношения биологического и социального // Советская педагогика, 1984. – № 5. – С. 52-55.
17. *Фридман Л.М., Волкова К.Н.* Психологическая наука - учителю. – Москва, 1985.

Підсумковий (семестровий) контроль

Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату проміжної і модульної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених

або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю.

З дисципліни „Психокорекція дитячої агресивності” передбачена така форма звітності, як залік, який проводиться у 5 семестрі. Протягом семестру студент може набрати до 100 балів. Для допуску до заліку студент повинен набрати за результатами поточного і модульного контролю не менше 31 бала.

Залік не є обов’язковою підсумковою формою контролю, однак, він дає змогу оцінити системне засвоєння навчального матеріалу і проводиться у тестовій формі. Студенти отримують тестові завдання (10 запитань по 2 бали за кожне), за які максимально можна отримати 20 балів.

Тестові запитання для підсумкового контролю

1. Агресія – це:

- а) систематичне порушення дисципліни і неслухняність;
- б) руйнівна поведінка, яка має намір нанести шкоду іншій людині, що не бажає подібного ставлення;
- в) негативна поведінка, яка не має наміру нанести шкоду іншій людині, однак не може стриматись.

2. Основні теорії розглядають агресію як:

- а) інстинктивну, вроджену поведінку;
- б) як вияв спонуки;
- в) як набуту соціальну поведінку;
- г) прояв психопатологічних рис особистості.

3. Агресія притаманна дітям у віці:

- а) 0-1 рік;
- б) 1-3 роки;
- в) 3-7 років;
- г) 7-13 років;
- д) усі відповіді вірні.

4. Найбільше агресія притаманна дітям у віці:

- а) 0-1 рік;
- б) 1-3 роки;
- в) 3-7 років;
- г) 7-13 років;
- д) усі відповіді вірні.

5. Види прояву дитячої агресії:

- а) плач, крик;
- б) кусання, плювання;
- в) блювота, головний біль;
- г) бійки, непокірність;
- д) негативізм, дратівливість.

6. Дитяча агресивність – це:

- а) стійка схильність до регулярних проявів агресії;
- б) неслухняність, крикливість;
- в) відмова виконувати прохання дорослих;
- г) впертість, мовчазність.

7. У формуванні дитячої агресивності відіграють роль такі чинники:

- а) вплив моделей агресивної поведінки, які дитина бачить серед ровесників;
- б) агресія у засобах масової інформації;

- в) відсутність уваги та любові з боку батьків;
- г) агресія у засобах масової інформації;
- д) жорстоке ставлення до дитини, фізичні покарання.

8. Вікарне навчіння – це:

- а) агресія у засобах масової інформації;
- б) вплив моделей агресивної поведінки, які дитина бачить серед ровесників;
- в) навчіння шляхом спостереження за агресивними проявами і тим, як карають і заохочують інших ;
- г) спостереження за стосунками в сім'ї.

9. Пряме навчіння – це:

- а) агресія у засобах масової інформації;
- б) вплив моделей агресивної поведінки, які дитина бачить серед ровесників;
- в) навчіння шляхом спостереження за агресивними проявами і тим, як карають і заохочують інших ;
- г) спостереження за стосунками в сім'ї.

10. Агресію як вроджену поведінку розглядали:

- а) Зігмунд Фройд;
- б) Конрад Лоренц;
- в) Еріх Фромм;
- г) Барак та Ардрі;
- д) К. Хорні.

11. До видів агресії відносять:

- а) пряму і непрямую;
- б) вікарну і навчену;
- в) інструментальну та ворожу (емоційну);
- в) вербальну та фізичну;
- г) реактивну та проактивну;
- д) деструктивну і конструктивну (інстинктивну).

12. Інструментальна агресія – це та, яка:

- а) служить засобом для досягнення інших цілей, не пов'язаних напряму з агресією;
- б) має за мету зруйнувати інструменти;
- в) має за мету нанести пряму фізичну шкоду;
- г) має за мету образити, звести наклеп на когось;
- д) полягає у розпусканні чуток, пліток.

13. До видів агресії не відносять:

- а) пряму і непрямую;
- б) вікарну і навчену;
- в) інструментальну та ворожу (емоційну);
- в) вербальну та фізичну;
- г) реактивну та проактивну;
- д) деструктивну і конструктивну (інстинктивну).

14. Непряма вербальна агресія – це та, яка:

- а) служить засобом для досягнення інших цілей, не пов'язаних напряму з агресією;
- б) має за мету зруйнувати інструменти;
- в) має за мету нанести пряму фізичну шкоду;
- г) має за мету образити, звести наклеп на когось;
- д) полягає у розпусканні чуток, пліток.

15. Автор теорії соціального навчіння агресії:

- а) Р. Берон;
- б) Д.Річардсон;
- в) Л. Берковіц;
- г) А. Бандура;

д) Міллер і Доллард.

16. Автори фрустраційної теорії агресії:

- а) Р. Берон, Р. Аш;
- б) Д.Річардсон, С. Мілграм;
- в) Л. Берковіц;
- г) А. Бандура, З. Фройд;
- д) Міллер і Доллард.

17. Автори теорії примусових дій:

- а) Р. Берон, Р. Аш;
- б) Тедеші і Фелсон;
- в) Л. Берковіц; Д.Річардсон, С. Мілграм;
- г) А. Бандура, З. Фройд;
- д) Міллер і Доллард.

18. Ефективне покарання відповідає таким вимогам:

- а) настає не рідше одного разу на тиждень;
- б) настає одразу після проступку;
- в) супроводжується поясненням;
- г) є досить жорстоким;
- д) є помірним;
- е) наводиться приклад правильної поведінки у даній ситуації;
- є) за одні і ті ж проступки одні і ті ж покарання;
- ж) є неминучим, тобто після проступку обов'язково настане.

19. Яке покарання не є ефективним?

- а) яке настає не рідше одного разу на тиждень;
- б) яке настає одразу після проступку;
- в) яке супроводжується поясненням;
- г) таке, що є досить жорстоким;
- д) яке є помірним;
- е) коли наводиться приклад правильної поведінки у даній ситуації;
- є) коли за одні і ті ж проступки одні і ті ж покарання;
- ж) яке є неминучим, тобто після проступку обов'язково настане.

20. Коли батьки кричать і б'ють дитину, вони тим самим сприяють:

- а) кращому її вихованню;
- б) прямому навчінню агресії;
- в) засвоєнню агресивних форм поведінки;
- г) засвоєнню неагресивних форм поведінки;
- д) виробленню слухняності у дитини.

21. Ознаками агресивності дитини вдома є:

- а) впертість, непоко́ра, неслухняність;
- б) негативізм, дратівливість;
- в) пристрасть до перегляду «бойовиків»;
- г) захоплення агресивними комп'ютерними іграми;
- д) байдужість;
- е) надмірна рухливість;
- є) крикливість,
- ж) часте псування предметів домашнього вжитку та іграшок;
- з) бійки з сиблінгами, батьками.

22. Ознаками агресивності дитини у школі є:

- а) впертість, непоко́ра, неслухняність;
- б) негативізм, дратівливість;
- в) імпульсивність, надмірна рухливість;
- г) гризіння нігтів;

- д) байдужість, апатія;
- е) «зривання» уроків;
- є) крикливість, обзивання інших;
- ж) часте псуття приладдя та меблів;
- з) бійки з однокласниками.

23. Ефективні пособи впливу батьків на сиблінгів, які конфліктують:

- а) байдужість, апатія;
- б) ігнорування інцидентів;
- в) ізоляція в різних приміщеннях;
- г) бесіда із кожним окремо
- д) фізичне покарання обох;
- е) покарання старшого, адже він розумніший і міг поступитись.

24. Методи психологічної діагностики дитячої агресивності:

- а) спостереження за поведінкою дитини у школі, на прийомі у психолога;
- б) прийняття до уваги свідчень батьків або вчителів, ровесників за умови їх несуперечливості;
- в) основна опора на свідчення батьків або вчителів, ровесників;
- г) спостереження за грою дитини;
- д) використання психодіагностичних методик.

25. З метою діагностики агресивності дітей до 10-12 років використовують такі психодіагностичні методики:

- а) тест руки – Hand-test;
- б) «Неіснуюча тварина», «Кактус»;
- в) «Автопортрет», «Малюнок сім'ї у вигляді тварин»;
- г) тест Басса-Даркі;
- д) Тематичний апперцепційний тест (дитячий варіант);
- е) Фрустраційний тест Розенцвейга;
- є) тест «Три дерева».

26. З метою діагностики агресивності дітей від 10-12 років використовують такі психодіагностичні методики:

- а) тест руки – Hand-test;
- б) «Неіснуюча тварина», «Кактус»;
- в) «Автопортрет», «Малюнок сім'ї у вигляді тварин»;
- г) тест Басса-Даркі;
- д) Тематичний апперцепційний тест;
- е) Фрустраційний тест Розенцвейга;
- є) тест «Три дерева».

27. Індивідуальними методами психокорекції агресивності дітей до 10-12 років є:

- а) психологічний тренінг;
- б) покрокова десенсибілізація;
- в) мислення та уява;
- г) ігрова психокорекція;
- д) керована візуалізація;
- е) малювання, атр-терапевтичні методи
- є) бесіди, складання казок та історій з метою ознайомлення із конструктивними формами поведінки.

28. Індивідуальними методами психокорекції агресивності дітей після 10-12 років є:

- а) психологічний тренінг;
- б) покрокова десенсибілізація;
- в) бесіди разом з батьками;
- г) ігрова психокорекція;
- д) керована візуалізація;

- е) малювання, атр-терапевтичні методи
- є) складання казок та історій з метою ознайомлення із конструктивними формами поведінки.
- ж) усі відповіді вірні.

29. Груповими методами психокорекції агресивності дітей до 10-12 років є:

- а) психологічний тренінг;
- б) покрокова десенсибілізація;
- в) мислення та уява;
- г) ігрова психокорекція;
- д) керована візуалізація;
- е) малювання, атр-терапевтичні методи
- є) бесіди, складання казок та історій з метою ознайомлення із конструктивними формами поведінки
- ж) рольові ігри, обговорення змодельованих ситуацій.

30. Груповими методами психокорекції агресивності дітей від 10-12 років є:

- а) психологічний тренінг;
- б) покрокова десенсибілізація;
- в) застосування технік психодрами та символдрами;
- г) бесіди з міліцією і батьками;
- д) керована візуалізація;
- е) малювання, атр-терапевтичні методи
- є) бесіди, складання казок та історій з метою ознайомлення із конструктивними формами поведінки
- ж) рольові ігри, обговорення змодельованих ситуацій.